Esnaf muaflığı nedir, kimler yararlanır?

Vergiden muaf esnaf, esnaf vergi muafiyeti, muaf esnaf olarak da bilinir.

Nedir?

Esnaf muaflığı, çok küçük ölçekte ve kanunda tek tek sayılan biçimlerde çalışanların gelir vergisi dışında tutulmasıdır. Dayanağı Gelir Vergisi Kanunu'nun 9. maddesidir. Muaf esnaf vergi mükellefi olmaz. Basit usuldeki esnaf ise vergi mükellefidir; yalnız kazancı vergiden istisna tutulur.

Kimler için?

- İşyeri açmadan, motorlu taşıt kullanmadan seyyar satış yapanlar
- Dükkânı olmadan gezici çalışan çilingir, ayakkabı tamircisi, berber gibi küçük sanatkârlar
- Kayıkla ya da tek hayvanlı arabayla küçük taşımacılık yapanlar ve kapı kapı hurda toplayanlar
- Evinde ürettiğini satanlar ve konut çatısındaki 50 kW'a kadar güneş panelinin fazla elektriğini satanlar

Gerekli belgeler

Esnaf Vergi Muafiyeti Belgesi (isteğe bağlı; 10. bentte internetten satışta zorunlu)	Vergi dairesinden, talep ederek
Esnaf Muaflığı Belgesi	Esnaf odasına kaydolduktan sonra belediyeden
Satın aldığınız mallara ve giderlerinize ait belgeler	Mal ya da hizmet aldığınız vergi mükelleflerinden

Adım adım

1. **İşinizin 9. maddede sayılıp sayılmadığına bakın**

   Muaflık yalnız kanunda sayılan işler içindir: seyyar satış, gezici küçük sanatkârlık, köylerde zanaat, motorsuz küçük taşımacılık, çiftçilerin ara sıra ücretli taşıması, evde üretim, hurda toplama, geleneksel zanaatlar, çatıdaki güneş paneli. Bakanlığın bunlara benzer kabul ettiği işler de girer.

2. **Kapsam dışı mallara dikkat edin**

   Seyyar satışta giyim eşyası, süs eşyası, değeri yüksek ev eşyası ve pazar pazar dolaşılarak satılan gıda, bakkaliye ve temizlik ürünleri muaflığa girmez. Bir dükkânın önünde satış yapmak da muaflık sayılmaz.

3 **Genel şartları kontrol edin**

Ticari, zirai ya da mesleki kazancınız yüzünden gerçek usulde vergilendiriliyorsanız muaf olamazsınız. Gelir ya da kurumlar vergisi mükellefi bir işletmeye bağlı çalışıyorsanız da yararlanamazsınız.

4 **Evde üretimde iki yoldan birini seçin**

6. bentte evde, motorlu güç kullanmadan ve dışarıdan işçi almadan üretip pazarda, kermeste ya da internetten satarsınız; internet satışınız o yılın brüt asgari ücretinin yıllık tutarını aşmamalıdır. 10. bentte ise sanayi tipi ya da seri üretim yapabilen makine ve alet kullanmadan evde ürettiğinizi daha yüksek bir sınırla internetten satarsınız.

5 **10. bentte belge ve ticari hesap açın**

Vergi dairesinden Esnaf Vergi Muafiyeti Belgesi alır, Türkiye'deki bir bankada ticari hesap açar ve tüm tahsilatı bu hesaptan alırsınız. Banka gelen tutardan %4 gelir vergisi keser; işçi çalıştırıyorsanız oran %2'dir.

6 **Dükkân açacaksanız durumunuzu yeniden değerlendirin**

Seyyar satış, gezici zanaat ve evde üretim için dükkân açarsanız muaf olamazsınız; işinize göre basit ya da gerçek usul gündeme gelir. Köylerdeki zanaatkârlar ve geleneksel zanaatlar ise işyeri açsa da basit usulün şartlarını taşıyorsa muaf kalabilir.

7 **Alış belgelerinizi saklayın**

Faaliyetiniz için aldığınız mal ve giderlerin belgelerini saklamak zorundasınız. Yoklamada bu belgeler aranır.

8 **Vergi kesintisini bilin**

Şirket, kamu kurumu ya da beyanname veren tüccar gibi vergi kesmekle sorumlu bir alıcıya satarsanız, alıcı ödemeden gelir vergisi keser. Kesinti oranını Cumhurbaşkanı kararı belirler.

Süre

10. bent kapsamında internetten satışta yıllık hasılatınız kanundaki sınırı aşarsa izleyen takvim yılının başından itibaren gerçek usulde vergilendirilirsiniz.

Bilmeniz gerekenler

- Muaf olmak hiç vergi kesilmeyeceği anlamına gelmez: vergi kesmekle sorumlu alıcılar ve 10. bentte banka vergi keser.
- 10. bentteki hasılat sınırı her yıl güncellenir; sınırı aşarsanız gerçek usule geçer ve bu muafiyetten tekrar yararlanamazsınız. Bu sonuç 6. bent için değil, yalnız 10. bent içindir.

- Yoklamada alış belgeleriniz bir takvim yılında bir kez bile bulunmazsa ya da satışınızla ilgisizse muafiyet belgeniz iptal edilir; devam etmek için yeniden belge almanız gerekir.
- Evde üretimde ev tipi dikiş makinesi, mutfak robotu, ütü gibi aletler sorun olmaz; motorlu güç ve dışarıdan işçi 6. bentte muaflığı bitirir.

Sık sorulanlar

Muaf esnaf ile basit usuldeki esnaf arasındaki fark nedir?
Muaf esnaf vergi mükellefi değildir. Basit usuldeki esnaf vergi dairesine kayıtlı bir mükelleftir; 2021'de kanuna eklenen 20/A maddesiyle yalnız kazancı gelir vergisinden istisna tutulur.

Vergi dairesinden muafiyet belgesi almak zorunda mıyım?
Genel olarak hayır; şartları taşıyanlara istekleri hâlinde verilir. Evde ürettiğini 10. bent kapsamında internetten satanlar için ise zorunludur.

Her alıcı benden vergi keser mi?
Hayır. Yalnız şirketler, kamu kurumları, kooperatifler, dernek ve vakıflar, beyanname veren tüccar ve serbest meslek sahipleri gibi kanunda sayılan sorumlular keser.

Dayanak: 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu md. 9 (esnaf muaflığı) · 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu md. 20/A (basit usulde kazanç istisnası) · 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu md. 47 ve 48 (basit usulün şartları) · 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu md. 94/13 (esnaf muaflığındakilere ödemelerde vergi kesintisi) · 213 sayılı Vergi Usul Kanunu md. 234 (gider pusulası). Bu rehber genel bilgilendirme amaçlıdır; kendi durumunuz için bize danışın.